

Брюксел, 19 декември 2025 г.
(OR. en)

17067/25

Междуинституционално досие:
2025/0180 (COD)

CODEC 2198
ENER 699
POLCOM 385
PE 114

ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Комитета на постоянните представители/Съвета

Относно: Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА за постепенно прекратяване на вноса на руски природен газ,
подобряване на мониторинга на потенциалните енергийни
зависимости и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1938
– Резултати от първото четене в Европейския парламент
(Страсбург, 15 – 18 декември 2025 г.)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с разпоредбите на член 294 от ДФЕС и Съвместната декларация относно практическите условия и ред за процедурата на съвместно вземане на решение¹ бяха осъществени редица неформални контакти между Съвета, Европейския парламент и Комисията с оглед на постигането на споразумение по това предложение на първо четене.

¹ ОВ С 145, 30.6.2007 г., стр. 5.

Във връзка с това председателите на комисията по международна търговия (INTA) Bernd LANGE (S&D, Германия) и на комисията по промишленост, изследвания и енергетика (ITRE) Bogys BUDKA (EPP, Полша) представиха от името на INTA и ITRE компромисно изменение (изменение № 27) на посоченото по-горе предложение за регламент, за което Inese VAIDERE (EPP, Латвия) и Ville NIINISTÖ (Greens/European Free Alliance, Финландия) бяха изготвили проект за доклад. Това изменение беше договорено по време на посочените по-горе неформални контакти. Двадесет и пет други изменения бяха внесени от политическата група „Европа на суверенните нации“ (ESN).

II. ГЛАСУВАНЕ

При гласуването на пленарното заседание от 17 декември 2025 г. беше прието компромисното изменение (изменение № 27) на посоченото по-горе предложение за регламент. Други изменения не бяха приети. Така измененото предложение на Комисията, след финализиране от юрист-лингвистите, представлява позицията на Европейския парламент на първо четене, която се съдържа в законодателната му резолюция, приложена към настоящата бележка².

Тя отразява предварително договореното между институциите. Следователно, след като юрист-лингвистите прегледат текста, Съветът следва да може да одобри позицията на Европейския парламент.

Така актът ще бъде приет с формулировката, която съответства на позицията на Парламента.

² Текстът на позицията на Парламента в законодателната резолюция съдържа обозначения на промените, внесени с измененията в предложението на Комисията. Допълненията към текста на Комисията са отбелязани с *получер курсив*. Заличеният текст е отбелязан със символа „■“.

P10_TA(2025)0330

Постепенно прекратяване на вноса на руски природен газ и подобряване на мониторинга на потенциалните енергийни зависимости

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 17 декември 2025 г. относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за постепенно прекратяване на вноса на руски природен газ, подобряване на мониторинга на потенциалните енергийни зависимости и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1938 (COM(2025)0828 – C10-0123/2025 – 2025/0180(COD))

(Обикновена законодателна процедура: първо четене)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Парламента и до Съвета (COM(2025)0828),
- като взе предвид член 294, параграф 2, член 194, параграф 2 и член 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Комисията е внесла предложението в Парламента (C10-0123/2025),
- като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид мотивираните становища, изпратени от Държавното събрание на Република Унгария и Националния съвет на Словашката република в рамките на Протокол № 2 относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност, в които се заявява, че проектът на законодателен акт не съответства на принципа на субсидиарност,
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 18 септември 2025 г.¹,
- след консултация с Комитета на регионите,
- като взе предвид временното споразумение, одобрено от компетентната комисия съгласно член 75, параграф 4 от своя Правилник за дейността, и поетия с писмо от 10 декември 2025 г. ангажимент на представителя на Съвета за одобряване на позицията на Парламента в съответствие с член 294, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид член 60 от своя Правилник за дейността,

¹ Все още непубликувано в Официален вестник.

- като взе предвид становището на комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите,
 - като взе предвид съвместните разисквания на комисията по международна търговия и на комисията по промишленост, изследвания и енергетика в съответствие с член 59 от Правилника за дейността,
 - като взе предвид доклада на комисията по международна търговия и комисията по промишленост, изследвания и енергетика (A10-0195/2025),
1. приема изложената по-долу позиция на първо четене;
 2. приема за сведение изявлението на Комисията, приложено към настоящата резолюция, което ще бъде публикувано в серия L на *Официален вестник на Европейския съюз* заедно с окончателния законодателен акт;
 3. приканва Комисията да се отнесе до него отново, в случай че замени своето предложение с друг текст, внесе или възнамерява да внесе съществени промени в това предложение;
 4. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

Позиция на Европейския парламент, приета на първо четене на 17 декември 2025 г. с оглед на приемането на Регламент (ЕС) 2026/... на Европейския парламент и на Съвета за постепенно прекратяване на *вноса на руски природен газ и подготвяне на постепенното прекратяване на вноса на нефт*, за подобряване на мониторинга на потенциалните енергийни зависимости и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1938*

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 и член 207 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

* ТЕКСТЪТ ПОДЛЕЖИ НА ПРАВНО-ЕЗИКОВА РЕДАКЦИЯ.

1 ОВ С, ...

2 ОВ С, ...

3 Позиция на Европейския парламент от 17 декември 2025 г.

като имат предвид, че:

- (1) Незаконното пълномащабно нахлуване на Руската федерация в Украйна през февруари 2022 г. разкри драматичните последици от съществуващите зависимости от руския природен газ **за** пазарите и сигурността. Затова във Версайската декларация от 11 март 2022 г. **държавните и правителствените** ръководители се споразумяха за постепенно намаляване и в крайна сметка пълно премахване на зависимостта от руски енергийни ресурси. В съобщението REPowerEU от 8 март 2022 г. ■ и в плана REPowerEU от 18 май 2022 г. ■ бяха предложени конкретни мерки, за да се осигури възможност **за** пълната диверсификация, чрез която се избягва вноса на енергийни ресурси от Русия по безопасен, финансово достъпен и устойчив начин. Оттогава бе постигнат значителен напредък в процеса **на диверсифициране** на доставките на газ, като се избягват тези **от Руската федерация**. Тъй като оставащите количества постъпващ в Съюза руски природен газ все още са значителни, в своята пътна карта **REPowerEU** от 6 май 2025 г. за прекратяване на вноса на енергийни ресурси от Русия Комисията ■ **обяви** законодателно предложение за пълно прекратяване на вноса на руски газ и за подобряване на съществуващата рамка за **справяне** с енергийните зависимости. **За да се гарантира енергийната сигурност и устойчивост на ЕС, е спешно и стратегически необходимо да се обърне внимание на всички оставащи енергийни зависимости, посочени в пътната карта RepowerEU.**

- (2) Многобройните примери за необявени и необосновани намаления и прекъсвания на доставките още преди пълномащабното военно нахлуване в Украйна, **както и** използването оттогава насам на енергията като оръжие от страна на Руската федерация **показват**, че Руската федерация систематично **използва** съществуващите зависимости от доставки на руски газ **като политическо оръжие**, за да нанася вреда на икономиката на Съюза. Това **доведе** до сериозни отрицателни последици за държавите членки и икономическата сигурност на Съюза, **както и за стабилността на единния пазар, потребителите и конкурентоспособността на Съюза** като цяло. Поради това Руската федерация и нейните енергийни дружества вече не могат да бъдат считани от Съюза за надеждни енергийни търговски партньори.

(3) През януари 2006 г. **Руската федерация** спря доставките си на природен газ за **някои** държави от Югоизточна **и Централна** Европа наред период на застудяване, като това доведе до повишаване на цените **■** и причини или заплашваше да причини вреди на гражданите. На 6 януари 2009 г. **Руската федерация** отново напълно прекъсна транзита на газ през Украйна, което засегна 18 държави членки, **по-специално** тези от Централна и Източна Европа. **Това** прекъсване на доставките доведе до сериозни смущения на пазарите на газ в региона и **в** целия Съюз. За някои държави членки снабдяването с природен газ бе преустановено изцяло в продължение на почти 14 дни, поради което отоплението в училищата и заводите трябваше да бъде спряно за продължително време, като се наложи тези държави членки да обявят извънредно положение. През 2014 г. Руската федерация нахлу в Крим и незаконно го анексира, **иззе** украинските мощности за производство на газ в Крим и намали доставките на газ за няколко държави членки, които бяха обявили, **че ще** снабдяват Украйна с газ, **което доведе** до смущения на пазара и повишаване на цените и **накърни** икономическата сигурност. В миналото контролираният от **Руската федерация** монополен износител „Газпром“ бе обект **на** няколко разследвания от страна на Комисията за възможно нарушаване на правилата на **Съюза** в областта на конкуренцията и впоследствие **промени** поведението си на пазара, **за да** отговори на опасенията на Комисията във връзка с конкуренцията. **В няколко случая** разглежданите въпроси в областта на конкуренцията се отнасяха до **■** т.нар. „териториални ограничения“ в договорите на „Газпром“ за доставка на газ, с които се забранява препродажбата на газ извън държавата на **местоназначение**, **■** както и до доказателства, че „Газпром“ е участвал в нелоялни практики на ценообразуване и е поставял енергийните доставки в зависимост от политически отстъпки, свързани с участие в руски проекти за изграждане на тръбопроводи или с придобиване на контрол върху енергийни активи на Съюза.

- (4) Непровокираната и неоправдана война на *Руската федерация* срещу Украйна от февруари 2022 г. и последвалото използване като оръжие на намаляването на доставките на газ във връзка с манипулирането на пазарите чрез умишлени прекъсвания на газовите потоци разкриха редица уязвимости и зависимости на Съюза и неговите държави членки и имат несъмнен потенциал да окажат пряко и сериозно въздействие върху функционирането на пазара на газ на Съюза, икономиката на Съюза и неговите основни интереси в областта на сигурността, както и да причинят преки вреди на гражданите на Съюза, тъй като прекъсванията на енергийните доставки могат да навредят на здравето или живота на гражданите. Доказателствата сочат, че контролираното от държавата дружество „Газпром“ умишлено е манипулирало енергийните пазари в Съюза с цел повишаване на цените на енергията. Контролираните от „Газпром“ големи подземни хранилища в Съюза останаха на *безпрецедентно ниски равнища* на запълване, а руските дружества намалиха продажбите си в газовите центрове в Съюза ■ и напълно преустановиха използването на собствената си платформа за продажби преди нахлуването, *което засегна* краткосрочните пазари и *влоши* и без това затрудненото положение с доставките след незаконното нашествие на *Руската федерация* в Украйна. От март 2022 г. *Руската федерация* систематично спира или намалява доставките на природен газ за държавите членки, което води до значителни смущения на пазара на газ в Съюза. Това засегна *по-специално* доставките за Съюза чрез газопровода „Ямал“, ■ доставките за Финландия, както и газопровода „Северен поток 1“, като в този случай „Газпром“ първоначално намали потоците и в крайна сметка *преустанови* изцяло доставките по газопровода.

- (5) Използването на доставките на газ и манипулирането на пазара като оръжие от страна на *Руската федерация* чрез умишлени прекъсвания на газовите потоци доведе до рязко покачване на цените на енергията в Съюза, като те достигнаха безпрецедентни нива – през 2022 г. до осем пъти ■ над средните стойности за предходните години. Произтичащата от това необходимост от намиране на алтернативни източници на доставки на газ, от промяна на маршрутите за доставка, от запълване на хранилищата за зимата и от намиране на решения на проблемите, свързани с претоварване на газовата инфраструктура на Съюза, допринесе за голямата нестабилност на цените и безпрецедентното им покачване през 2022 г.

(6) Изключително високите цени на газа предизвикаха повишаване на цените на електроенергията и увеличение на цените на други енергийни продукти, което доведе до трайно висока инфлация. Причинената от високите цени на енергията **и нестабилността** дълбока икономическа криза с отрицателен растеж в много държави членки застраши икономиката на Съюза, подкопа покупателната способност на потребителите и повиши производствените разходи, █ пораждайки рискове за социалното сближаване и стабилност и дори за живота или здравето на хората. Прекъсванията на доставките също така доведоха до много **сериозни** проблеми **по отношение на** сигурността на енергийните доставки в Съюза и принудиха **11** държави членки да обявят ниво на опасност по отношение на енергоизточниците съгласно Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета⁴. Като се възползва от зависимостта на Съюза по време на тази криза, с манипулациите си на пазара **Руската федерация** постигна рекордно високи печалби от останалата търговия с енергия с Европа, като приходите от износа на газ през 2024 г. **все още** бяха █ в размер на 15 милиарда евро. Тези приходи биха могли да се използват за финансиране на допълнителни икономически атаки срещу Съюза, които подкопават икономическата сигурност. Те биха могли да се използват и за финансиране на агресивната война срещу █ Украйна, която представлява сериозна заплаха за политическата и икономическата стабилност в Европа.

⁴ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

- (7) Неотдавнашната криза доказва, че надеждните търговски отношения с доставящи енергийни продукти партньори са от решаващо значение за **опазване** на стабилността на пазара, за **защита** на живота и здравето на хората, както и на основните интереси на Съюза в областта на сигурността, **и не** ■ на последно място поради факта, че Съюзът зависи до голяма степен от вноса на енергия от трети държави. Поддържането на енергийните доставки от **Руската федерация** би изложило Съюза на непрекъснати икономически рискове и рискове за сигурността; това **по-скоро би понижило**, а не повишило сигурността на **енергийните доставки**. Дори зависимостта от по-малки обеми на внос на руски газ, в случай че **Руската федерация** злоупотреби с това, може значително да наруши динамиката на цените, макар и **само** временно, и да доведе до смущения във функционирането на енергийните пазари, **особено** в регионите, които все още разчитат в голяма степен на вноса от **Руската федерация**. **Предвид** дългогодишния и последователен модел на манипулиране на пазара и прекъсвания на доставките, **както и на** факта, че ■ правителството **на Руската федерация** последователно използва търговията с газ като оръжие за постигането на политически, **вместо на търговски цели**, е ■ целесъобразно да се вземат **правно обвързващи** мерки **за премахване на всички оставащи уязвимости** на Съюза, произтичащи от вноса на природен газ **от Руската федерация** както по тръбопроводи, така и на втечен природен газ (ВПГ) ■ .

- (8) Ограниченията за международните трансакции, предвидени в **член 3** от настоящия регламент, са в съответствие с външната дейност на Съюза в други области, както изисква член 21, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Отношенията между Съюза и Руската федерация се влошиха значително през последните години, и **по-специално** от 2022 г. насам. Това влошаване на отношенията се дължи на грубото незачитане от страна на Руската федерация на международното право, и по-специално на непровокираната и неоправдана агресивна война срещу Украйна. От юли 2014 г. насам Съюзът постепенно налага ограничителни мерки върху търговията с Руската федерация в отговор на нейните действия по отношение на Украйна. По силата на изключенията, които се прилагат съгласно Споразумението за създаване на Световната търговска организация, и по-специално на член XXI от Общото споразумение за митата и търговията (1994 г.) (изключения във връзка със сигурността) и аналогични изключения съгласно Споразумението за партньорство и сътрудничество с Руската федерация, Съюзът има право **да не** ■ предоставя на внасяните от Руската федерация стоки предимствата, предоставяни на внасяни от други държави сходни продукти (третиране като най-облагодетелствана нация). Поради това Съюзът не е възпрепятстван да налага забрани или ограничения за вноса на стоки **от** Руската федерация, ако сметне, че такива мерки, взети **по време** на **продължаващата** извънредна ситуация в международните отношения между Съюза и Руската федерация, са необходими за защитата на основните интереси на Съюза в областта на сигурността.

- (9) Диверсифицирането на вноса на ВПГ ■ е от съществено значение за укрепването и поддържането на енергийната сигурност в рамките на Съюза. *За да се избегне всякакъв риск дългосрочните резервации на капацитет на терминалите за ВПГ от страна на руски дружества ■ да бъдат използвани за възпрепятстване на вноса от алтернативни източници чрез практики на презапасяване с капацитет, като например практики за резервиране на капацитет за втечняване или съхранение, без те действително да се използват, или с цел да се попречи на конкурентите да използват инфраструктурата, националните регулатори и органите за защита на конкуренцията трябва да използват пълноценно, когато това е целесъобразно, солидните правни инструменти, които са на разположение съгласно националното и европейското право в областта на енергетиката и конкуренцията. В случай че митническите органи установят рискове за безопасността или сигурността, произтичащи от руския газ, преди въвеждането му на митническата територия на Съюза, те следва да използват разпоредбите относно управлението на риска в Митническия кодекс на Съюза, за да се избегнат подобни рискове.*

- (10) Комисията направи внимателна оценка на въздействието върху Съюза и неговите държави членки на евентуалната забрана за **■** внос на *руски* природен газ **■**. Всъщност от 2022 г. насам **■** бяха проведени подготвителни дейности и публикувани няколко подробни анализа на последиците от *постепенното* пълно прекратяване на използването на руски газ, като Комисията би могла също така да се основе на множество консултации със заинтересовани страни, външни експерти и агенции, както и на проучвания за последствията от *постепенното прекратяване* на използването на руски газ. Анализът на Комисията показва, че *постепенното прекратяване* на вноса на руски природен газ, ако бъде извършено поетапно, по координиран и добре подготвен начин *и* в дух на солидарност, вероятно ще окаже ограничено въздействие върху цените на енергията в Съюза и няма да застраши, а ще повиши **■** сигурността на *неговите енергийни* доставки поради факта, че един ненадежден търговски партньор е напуснал пазарите на Съюза. Както е посочено в пътната карта *REPowerEU*, изпълнението на плана REPowerEU вече намали зависимостта *на Съюза от доставките от Руската федерация*, например чрез *въвеждане* на мерки за намаляване на търсенето на газ или за ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници, както и *чрез активна подкрепа* за диверсификацията на енергийните доставки и укрепване на **■** преговорната мощ *на Съюза* посредством съвместно закупуване на газ. Оценката на *въздействията* показва също така, че чрез предварителното координиране на политиките за диверсификация може да се избегне вредното въздействие върху цените или доставките **■**.

- (11) Предложеният регламент е напълно съвместим със стратегията на Съюза за намаляване на зависимостта му от вноса на изкопаеми *горива* чрез засилване на декарбонизацията и бързо нарастване на произведената на местно равнище чиста енергия. Както е посочено в пътната карта *REPowerEU*, изпълнението на плана REPowerEU вече доведе до значителни икономии на газ от над 60 милиарда кубични *метра* годишно внос на газ в периода 2022 – 2024 г., което позволи на Съюза да намали **■** зависимостите *от доставките от Руската федерация*. *Това намаляване на зависимостите* би било възможно чрез мерки за намаляване на търсенето на газ, *повишаване на енергийната ефективност* или ускоряване на екологичния преход чрез ускорено внедряване на мощности за производство на вятърна и слънчева енергия, което значително *би увеличило* дела на възобновяемите енергийни източници в енергийния микс, както и чрез активна подкрепа за диверсификацията на енергийните доставки и укрепване на **■** преговорната мощ *на Съюза* посредством съвместно закупуване на газ. Освен това пълното осъществяване на енергийния преход, неотдавнашният план за действие за енергия на достъпни цени и други мерки, *по-специално* инвестициите в производството на нисковъглеродни алтернативи за енергоемки продукти като торовете, се очаква да позволят замяната на до 100 *милиарда кубични метра* природен газ до 2030 г. *Тези комбинирани усилия ще укрепят устойчивостта, конкурентоспособността и отворената стратегическа автономност на Съюза, ще подпомогнат промишлеността, МСП и гражданите в Европа* и ще улеснят *постепенното прекратяване* на вноса на газ от Руската федерация.

- (12) *При изготвянето на плановете за диверсификация Комисията следва, по координиран начин и в дух на солидарност, да работи с държавите членки, по-специално в Централна и Югоизточна Европа, за определяне на алтернативни доставки на природен газ. В допълнение към подобряването на сигурността на доставките новите доставки биха могли също така да компенсират загубата на приходи чрез използване на съществуващата инфраструктура, която преди това е била използвана за транспортиране на руски газ.*
- (13) В съответствие с Версайската декларация и съобщението за REPowerEU голям брой вносителите на газ вече прекратиха или значително намалиха доставките си на газ от *Руската федерация*. Както е посочено в оценката на въздействията, използването на оставащите количества газ по съществуващите договори за доставка може постепенно да бъде прекратено без значително икономическо въздействие или рискове за сигурността на доставките поради наличието на достатъчно алтернативни доставчици на световния пазар на газ, добре взаимосвързания пазар на газ в Съюза и наличието на достатъчна инфраструктура за внос . *Свързаните с това мерки трябва да бъдат в съответствие с действащата в момента рамка на Съюза в областта на енергетиката.*

- (14) *В някои случаи товарите с ВПГ пренасят произведен в различни държави газ, който се смесва. Забраната следва да се прилага и за количествата газ в такива товари, които са произведени в Русия. Когато вносителите могат недвусмислено да документират съответните дялове на ВПГ, произведени извън Русия, вносът на количествата ВПГ, съдържащи се в товар с ВПГ, които не са руски, следва да е възможен.*
- (15) Краткосрочните договори за **доставка** се отнасят за по-малки количества в сравнение с големите **дългосрочни** договори за доставка, които вносителите имат с руски дружества. При всички случаи срокът на действие на **тези** съществуващи **краткосрочни договори за доставка** ще е близо до изтичане, **когато** настоящият регламент **влезе** в сила. Съответно рискът за икономическата сигурност, произтичащ от съществуващите **краткосрочни договори за доставка**, изглежда малък. Поради това е целесъобразно съществуващите краткосрочни договори **за доставка** да бъдат освободени от изискването за незабавно прилагане на **забраната** за внос, като се предостави възможност за преходен период до **25 април 2026 г. за вноса на ВПГ, като се вземе предвид член 3са от Регламент (ЕС) № 833/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁵, и до 17 юни 2026 г. за газа, транспортиран по газопроводи.**

⁵ *Регламент на Съвета (ЕС) № 833/2014 от 31 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (ОВ L 229, 31.7.2014 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj>).*

- (16) Освобождаване от забраната *за* внос на газ ■ следва също да се предостави за съществуващите *дългосрочни* договори за доставка. ■ Вносителите с дългосрочни договори *за доставка* обикновено се нуждаят от повече време, за да намерят алтернативни маршрути и източници за доставка, отколкото титулярите на краткосрочни договори, също и *поради обстоятелството, че дългосрочните договори за доставка* обикновено се отнасят за значително по-големи количества във времето, отколкото краткосрочните договори *за доставка*. Поради това следва да се въведе преходен период, за да се даде достатъчно време на титулярите на дългосрочни договори *за доставка* да диверсифицират доставките си по организиран начин. *Въпреки че ВПГ може да се купи от доставчици в целия свят и клиентите на ВПГ обикновено не са изправени пред физически пречки при преминаването към алтернативни доставчици на световния пазар на ВПГ, диверсификацията за клиентите на газ, транспортиран по газопроводи, особено в държави без инфраструктура за ВПГ, може да бъде по-сложна. Поради това следва да се предостави по-дълъг преходен период за доставките на газ по съществуващи дългосрочни договори за доставка на газ, транспортиран по газопроводи.*

(17) **Възниквали са конкретни ситуации, в които държава**, която понастоящем все още се снабдява чрез съществуващи дългосрочни договори за доставка на руски газ по тръбопроводи, **е** конкретно засегната от неотдавнашните промени на маршрутите за доставка от Руската федерация, **което води до отпадане на възможността за внос на газ по предишния маршрут за доставка**, поради наличието на ограничени алтернативни маршрути или липсата на такива маршрути за пренос на договорения газ до **тази държава**. За да се коригира тази ситуация, доставчиците от други държави членки понастоящем осигуряват доставката на газ по тръбопроводи съгласно краткосрочни договори за доставка с доставчици от Руската федерация чрез точки на междусистемно свързване, които не са претоварени. Поради тази много специфична ситуация преходният период, необходим за намиране на нови доставчици, следва да се прилага и за краткосрочните договори за доставка с доставчици от Руската федерация, които служат за доставка на държавите без излаз на море, засегнати от промените в маршрутите за доставка на руски газ.

(18) Въпреки че изглежда обосновано съществуващите „заварени“ договори да бъдат освободени от изискването за незабавно прилагане **на забраната за внос на руски газ**, не всички договори, сключени преди влизането в сила на настоящия регламент, следва да се ползват от такова освобождаване. Действително за руските доставчици може да съществува стимул да използват времето между публикуването на предложението **на Комисията за настоящия регламент и** влизането в сила на забраната за увеличаване на текущите доставки, като сключат нови договори, увеличат количествата чрез промяна на съществуващите договори или използват възможностите за гъвкавост в рамките на съществуващите договори. За да се гарантира, че вносът от **Руската федерация** намалява, **а не се увеличава** в резултат на **настоящата забрана**, чрез него **следва** да се избягват **стимули за дружествата да сключват нови договори за внос** на руски газ във времето между **публикуването на предложението на Комисията за настоящия регламент и** влизането в сила на забраната. В действителност държавните **или правителствените** ръководители още през март 2022 г. поеха ангажимент за постепенно прекратяване на **руските** доставки на газ; **Комисията доразви този ангажимент, като предложи** стратегията REPowerEU, плана REPowerEU и пътната карта REPowerEU. Най-късно от публикуването на предложението за настоящия регламент вече няма да е целесъобразно сключените след тази дата договори да се считат за „заварени“ договори. Поради това договорите, сключени след 17 юни 2025 г., не следва да се ползват от извънредните преходни разпоредби относно съществуващите краткосрочни и дългосрочни договори за **доставка**.

- (19) За да се избегне увеличаване ■ на предвидените в съществуващите договори за доставка обеми на вноса, измененията на тези договори следва да се считат ■ за нови договори за целите на настоящия регламент, а спрямо увеличенията на обемите на вноса чрез използване на договорни възможности за гъвкавост не следва да се прилага преходният период. ***Следва да се предвидят изключения за някои случаи на необходими изменения на съществуващи договори, при условие че чрез тях не се увеличават договорените количества или времето на доставка. Промените в цените, произтичащи от тяхната индексация, която вече е предвидена в съществуващите договори за доставка, не представляват изменение на съществуващи договори за доставка.***
- (20) С настоящия регламент се създава ясна правна забрана за вноса на руски природен газ, която представлява суверенен акт на Съюза извън контрола на вносителите на газ, с който вносът на природен газ от ***Руската федерация*** става незаконен, с пряко правно действие и без никаква свобода на преценка от страна на държавите членки по отношение на неговото прилагане.

- (21) За разлика от други стоки, природният газ е хомогенна стока, която се търгува в големи количества и често се препродава многократно между търговците на едро. Като се има предвид особената сложност на проследяването на произхода на природния газ и обстоятелството, че руските доставчици могат да се опитат да заобиколят настоящия регламент, например чрез продажби чрез посредници, чрез трансбордиране или чрез пренос през други държави, в настоящия регламент следва да се предвиди ефективна рамка за **избягване на заобикалянето на забраната. За тази цел компетентните органи следва да имат възможност да предприемат необходимите действия, за да установят дали доставките на природен газ от Руската федерация се внасят на митническата територия на Съюза чрез схеми, създадени с цел заобикаляне на правилата на настоящия регламент. Когато определят дали природният газ е допуснат за свободно обращение в Съюза, митническите органи не следва да се основават единствено на информацията, предоставена в митническата декларация, но и да имат право, въз основа на друга съответна информация, да преценяват, когато сметнат за уместно, дали дадена стока, въведена в Съюза, действително е предназначена за допускане в свободно обращение. Регламентът следва също така да изисква установяването на държавата на производство и веригата на доставки на внасяния в Съюза природен газ.**

- (22) По-специално вносителите на природен газ следва да бъдат задължени да предоставят на **■** органите цялата информация, необходима за установяване на **държавата на производство** на внасяния в Съюза природен газ и за **определяне** на това дали вносеният газ **попада в обхвата** на общата забрана или на някое от изключенията от нея. **Понятието „произход“** съгласно митническото право на Съюза **невинаги позволява** да се **идентифицира държавата на производство на вносения газ, например когато газът е бил преработен (например втечен или регазифициран) след напускане на Руската федерация. Поради това** регламентът следва да **обхваща и случаите, в които, съгласно митническото право на Съюза, държавата на „произход“ е различна от държавата на производство на газа, и следва да предвиди механизъм за проверка дали природният газ е добит или втечен в Руската федерация. Забраната следва да се прилага за всеки газ, който преди внасянето му в ЕС е бил изнесен от Руската федерация, било чрез пряк износ от Русия към ЕС, било чрез непряк износ през трета държава, с изключение на случаите на транзитно преминаване.**

(23) *Поради специфичните характеристики на газа по газопроводи и ВПГ и за да се даде възможност за безпрепятствен процес на проверка на държавата на производство и условията за евентуални освобождавания преди газът да влезе на митническата територия на Съюза, следва да се въведе процедура за предварително разрешение. При отсъствие на разрешение вносът следва да бъде отказван. Разрешаващите органи или митническите органи, когато не са едни и същи, следва да бъдат предварително информирани за планирания внос в Съюза и следва да им бъде предоставена информацията, която е необходима, за да се провери държавата на производство или изпълнението на условията за освобождаване съгласно настоящия регламент. Въпреки че разрешаващите органи следва да се стремят да издадат разрешение в рамките на периода между подаването на информация от вносителя и планираното въвеждане на митническата територия, за да се улесни вносът на газ в ЕС, те могат да вземат решение и на по-късен етап, по-специално в случай на съмнения относно предоставената информация. Предварителното разрешение не засяга съществуващите правомощия за правоприлагане на митническите органи. Вносът на природен газ от държави — производителки на газ, следва да бъде освободен от това задължение, ако Съюзът е внасял значителни количества от тези държави в миналото и ако тези държави са демонстрирали нежеланието си да подкрепят руския газов сектор чрез забрана на вноса на руски газ, ограничителни мерки, насочени към руската газова инфраструктура, руски газови дружества или лица, управляващи такива дружества, или ако тези държави не разполагат с необходимата инфраструктура за внос на природен газ по тръбопроводи или ВПГ. Комисията следва да изготви списък на тези държави.*

- (24) *Разрешаващите органи и — когато тези органи не са едни и същи — митническите органи следва да могат да изискват цялата информация, необходима за оценка на законността на вноса. Те следва също така да могат да разчитат на информация от други източници. Тъй като договорните условия, определящи елементите, които са от значение за оценката, често са с висока степен на сложност, органите следва да бъдат оправомощени да изискват от вносителите подробна информация за договора, включително целите договори за доставка, когато това е необходимо, за да се разбере контекстът на определени клаузи или позовавания на други договорни разпоредби. Настоящият регламент следва да включва правила за гарантиране на ефективна защита на търговските тайни на засегнатите предприятия.*
- (25) *При упражняването на правомощията си решаващите органи и митническите органи следва да обърнат специално внимание на прилагането на тези правомощия в точките на междусистемно свързване, съоръженията за ВПГ или транзитните тръбопроводи, където рискът от заобикаляне е висок. При транспортирането на нефт се наблюдават практики на използване на така наречения „сенчест флот“ за заобикаляне на санкциите, което също би могло да породри рискове за вноса на ВПГ, подкопавайки целите на настоящия регламент. В тясно сътрудничество помежду си органите следва да адаптират своите приоритети в областта на правоприлагането, когато е необходимо, за да се справят с потенциални практики на заобикаляне, установени по време на прилагането на настоящия регламент. Комисията следва също така постоянно да наблюдава потоците от руски природен газ, преминаващи транзитно през трети държави.*

(26) *Част от руската инфраструктура за пренос на газ е пряко свързана със Съюза, а някои транзитни газопроводи, свързващи Русия със Съюза, преминават през трети държави, без понастоящем да имат каквито и да било входни точки между Руската федерация и Съюза. Поради това в регламента следва да се приеме, че природният газ, внасян в Съюза през граници, междусистемни газопроводи или точки на междусистемно свързване между Руската федерация и Съюза, Беларус и Съюза или получаван през тръбопроводи като например „Турски поток“ в точката на междусистемно свързване Странджа 2/Малкочлар, е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея, като по този начин се заменя изискването за представяне на доказателство за държавата на производство. Следва да се прилага строг контрол в случай че се твърди, че природният газ, пристигащ на тези граници, междусистемни газопроводи или точки на междусистемно свързване, е в режим транзит през Руската федерация. Руската федерация е основен износител на газ и в миналото не е изпълнявала никаква забележима роля като транзитна държава на газ поради редица фактори, като например липсата на инфраструктура за регазификация, организацията на търговията с газ в Руската федерация чрез монопол върху износа на газ по тръбопроводи, бизнес моделите на руските газови дружества, които не се основават на организирането на транзит, и географското местоположение на Руската федерация* ■ . Поради това и като се вземат предвид стимулите за руските доставчици да заобикалят забраната за внос, ■ митническите органи следва да *отказват вноса на количества природен газ, за които се твърди, че са в транзит, освен в случаите, когато могат да бъдат представени недвусмислени доказателства, които доказват, че газът е преминал транзитно през Руската федерация и че е произведен в държава, различна от Руската федерация. Необходимите доказателства следва да бъдат предоставени на разрешаващите органи достатъчно рано, т.е. не по-късно от един месец преди въвеждането на митническата територия, за да се даде възможност за проследимост на внесената газ до мястото на производство.*

(27) *Точката на междусистемно свързване Странджа 1 свързва Съюза с тръбопроводна система, по която се пренася не само газ от Азербайджан или Турция, но и значителни количества газ от Руската федерация. Поради това следва да се изискват недвусмислени доказателства за установяване на държавата на производство, различна от Руската федерация, и на органите следва да се предостави достатъчно време за проверка, за да се гарантира, че внасяният през Странджа 1 газ не е с произход от Руската федерация или че не се изнася пряко или непряко от нея. В случай че в бъдеще други точки на междусистемно свързване следва да бъдат свързани със системи, по които се извършва пренос на значителни количества руски газ, следва да се прилага същият стандарт за контрол.*

(28) Освен това значителни количества природен газ могат също така да бъдат въвеждани в Съюза в режим транзит. Тъй като строгите правила за мониторинг на вноса на газ, като например предварителното разрешение, не се прилагат за газ, преминаващ през Съюза или съхраняван съгласно правилата за митническо складиране в режим транзит, е целесъобразно да се предвидят специфични мерки за защита под формата на режим за мониторинг на транзита, който дава възможност на митниците ефективно да наблюдават газовите потоци в режим транзит, за да се гарантира, че природният газ, който преминава през Съюза в режим транзит, впоследствие не влиза в свободно обращение в Съюза. Когато оператори от трети държави съхраняват газ в режим транзит, временно складиране или митническо складиране съгласно Митническия кодекс на Съюза, държавите членки следва да разполагат с подходящи механизми за наблюдение и правоприлагане, за да гарантират, че използването на национално съхранение от трети държави не представлява риск за националната или регионалната сигурност на доставките и за изпълнението на задълженията за съхранение и предоставят съответната информация на Комисията.

(29) *В съответствие с принципа на лоялно сътрудничество разрешаващите органи, митническите органи, регулаторните органи, компетентните органи, Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) и Комисията следва да си сътрудничат с цел прилагане на разпоредбите на настоящия регламент и обмен на съответната информация, по-специално по отношение на оценката на освобождаванията, с които се позволява внос на руски природен газ след датата на влизане в сила на настоящия регламент. Митническите органи, регулаторните органи, компетентните органи и ACER следва да разполагат с необходимите инструменти и бази данни, за да гарантират, когато това е необходимо, че съответната информация може да бъде обменяна между националните органи и органите в различните държави членки. ACER следва да допринася със своя експертен опит за процеса по мониторинг на прилагането. За да се улесни създаването на необходимите оперативно съвместими съвместни информационни системи, Комисията и държавите членки могат да проучат възможностите за използване на наличния по фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) бюджет. Митническите органи следва ежемесечно да дават актуална информация на регулаторните органи, компетентните органи и Комисията за ключовите елементи, свързани с промените във вноса на руски газ, като количествата, внасяни по дългосрочни или краткосрочни договори за доставка, входните точки или договорните партньори. Комисията следва да включи тази информация, когато е уместно, в доклада относно прилагането на настоящия регламент. Комисията следва също така да извърши оценка на ефективността на обмена на информация и сътрудничеството между съответните органи и когато е целесъобразно, да изготвя препоръки за тяхното подобряване.*

- (30) Опитът с обявеното постепенно прекратяване на доставките на *руски* газ през Украйна показва, че добрата подготовка и координация в дух на солидарност могат ефективно да предотвратят възникването на смущения на пазара или на проблеми със сигурността на доставките, които е възможно евентуално да се появят в резултат от смяната на доставчиците на газ. За да се подготвят по координиран начин за пълното прекратяване на използването на руски газ ■ и за да се даде достатъчно време на пазара да предвиди свързаните с това промени без риск за сигурността на доставките на газ или значително въздействие върху цените на енергията, държавите членки следва да изготвят национални планове за диверсификация и да ги представят до 1 март 2026 г. Към тези планове *следва да се прилагат правилата за професионална тайна и те следва да не се разкриват без съгласието на съответната държава членка. В тях* следва да се опишат планираните мерки на национално или регионално равнище за намаляване на търсенето, насърчаване на производството на енергия от възобновяеми източници и осигуряване на алтернативни доставки, както и възможните технически, *договорни* или регулаторни пречки, които биха могли да усложнят процеса на диверсификация. Тъй като процесът на диверсификация може да изисква координация на мерките на национално, регионално или съюзно равнище, Комисията следва да направи оценка на националните планове за диверсификация, с възможност да отправи препоръки с предложения за адаптиране, когато е необходимо.

- (31) Във Версайската си декларация *държавните или правителствените* ръководители ■ се ангажираха да прекратят постепенно не само доставките на природен газ от *Руската федерация*, но и други енергийни доставки, по-специално доставките на нефт. *Руската федерация е прилагала практики, подобни на тези в областта на газа, при които в миналото Русия е използвала газа като средство за упражняване на принуда и манипулиране, включително при търговията с нефт със Съюза. За това свидетелстват например прекъсвания на доставките на нефт в миналото. Съществуващите отношения с Руската федерация в областта на доставките на нефт създават зависимости и рискове за сигурността в Съюза. Поради това, за да се попречи на Русия да използва вноса на нефт в Съюза като инструмент за принуда, е от съществено значение да се подготви своевременно постепенно прекратяване и на вноса на нефт от Руската федерация.* Въпреки че вече са въведени ■ ограничителни мерки, за да се гарантира постепенното прекратяване на вноса на нефт от *Руската федерация*, и значителното намаляване на този внос, по-нататъшното постепенно прекратяване на използването на руски нефт може да изисква конкретни подготвителни стъпки и координация със съседните държави. ■

- (32) *Поради това държавите членки следва също така да изготвят национални планове за диверсификация за суровия нефт и нефтопродуктите, които следва да включват въведени и планирани мерки на национално равнище, за да се гарантират прозрачността и проследимостта на вноса на нефт от Руската федерация. Комисията следва да предостави препоръки относно тези планове. Към тези планове следва да се прилагат правилата за професионална тайна и те следва да не се разкриват без съгласието на съответната държава членка. Успоредно с това Комисията следва да продължи да се опитва да се справи с проблема със заобикалянето на санкциите на ЕС по отношение на нефта чрез използване на т.нар. „сенчест флот“, по-специално като прилага действията, посочени в нейното съобщение от 6 май 2025 г. „Пътна карта за прекратяване на вноса на енергийни ресурси от Русия“.*

- (33) Опитът по време на газовата криза от 2022 г. и 2023 г. показва, че изчерпателната информация относно положението с доставките и възможните зависимости от тях е от решаващо значение за мониторинга на доставките на газ в Съюза. Поради това вносителите на руски газ, които се възползват от предвидените в настоящия регламент освобождавания, следва да представят на Комисията цялата информация, необходима за ефективна оценка на възможните рискове за търговията с газ. Тази информация следва да включва основни параметри или дори **■ пълния текст на отделни части от** съответните договори за доставка на газ, с изключение на информацията за цените, когато това е необходимо, за да се разбере контекстът на определени клаузи или позовавания на други разпоредби в договора. При мониторинга на доставките на газ в Съюза Комисията следва също така да взема предвид информацията за вноса, предоставена от митническите органи, и информацията, включена в националните планове за диверсификация. Комисията следва редовно да информира Координационната група по природния газ, създадена с Регламент (ЕС) 2017/1938, относно процеса по постепенно прекратяване на равнището на Съюза и да представя годишен доклад относно постепенното прекратяване на използването на руски газ, който може да бъде придружен от конкретни препоръки и действия на Съюза за ускоряване на посочения процес.

- (34) Държавите членки и Съюзът следва да си сътрудничат тясно при прилагането на настоящия регламент **■**, включително *във връзка с евентуални процедури за уреждане на спорове. Когато е приложимо, в Регламент (ЕС) № 1219/2012⁶ и Регламент (ЕС) № 912/2014⁷ на Европейския парламент и на Съвета се определят допълнително условията и редът за сътрудничеството и разпределението на финансовите отговорности между държавите членки и Съюза, свързани с евентуални случаи на уреждане на спорове между инвеститор и държава във връзка с настоящия регламент.*
- (35) *С оглед на неотдавнашната практика на Руската федерация едностранно да променя и възпрепятства договорните съдебни и арбитражни процедури, нито засегнатите лица, нито Съюзът и държавите членки могат да бъдат подведени под отговорност за съдебни решения, арбитражни решения или други съдебни решения, приети в рамките на незаконни процедури, срещу които няма ефективен достъп до средства за правна защита пред съответната юрисдикция.*

⁶ Регламент (ЕС) № 1219/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. за установяване на преходни разпоредби за двустранните инвестиционни споразумения между държавите членки и трети държави (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1219/oj>).

⁷ Регламент (ЕС) № 912/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за създаване на рамка за уредбата на финансовата отговорност, свързана с арбитражните съдилища за уреждане на спорове между инвеститор и държава, учредени по силата на международни споразумения, по които Европейският съюз е страна (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 121, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/912/oj>).

(36) Съюзът създаде стабилна правна рамка за гарантиране на сигурността на доставките на газ по всяко време и за координирано преодоляване на евентуални кризи в доставките, включително задължения за държавите членки да осигурят ефективна и оперативна солидарност със съседите, нуждаещи се от газ. Комисията следва постоянно да наблюдава развитието на пазарните рискове за доставките на газ, произтичащи от търговията с газ с **Руската федерация** на равнището на Съюза, на регионално равнище и на равнището на държавите членки. В случай на внезапна и значителна промяна, която сериозно застрашава сигурността на доставките на една или повече държави членки, **и след обявяването на извънредна ситуация в съответствие с член 11 или член 12 от Регламент (ЕС) 2017/1938**, е целесъобразно Комисията да бъде оправомощена да предприеме необходимите спешни мерки, **като приеме решението относно** забраните за внос на природен газ или ВПП, предвидени в настоящия регламент, **в една или повече държави членки. В такава ситуация Комисията следва също така да може да спре изпълнението на задължението за представяне на доказателство за държавата на производство преди въвеждането на митническата територия на Съюза, за да се улесни допълнителният внос с кратко предизвестие. Такова решение на Комисията следва да бъде ограничено във времето, да не се дава за повече от 4 седмици и да се подновява само ако условията за извънредната ситуация съгласно член 11 от Регламент (ЕС) 2017/1938 продължават да са приложими.** Решението за изпълнение на Комисията следва да наложи някои допълнителни условия, за да се гарантира, че всяко подобно спиране на изпълнението е строго ограничено до справяне със заплахата. Комисията следва да **информира Координационната група по природния газ и да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад, обосноваващ спирането и всяко удължаване, и следва да наблюдава отблизо изпълнението на всяко такова спиране.**

- (37) *За да се избегне търсенето на най-благоприятната правна система във връзка с налагането на санкции и за да се гарантира последователното прилагане на настоящия регламент, държавите членки следва да установят хармонизирани правила относно санкциите за нарушения на настоящия регламент. Тъй като обаче нарушенията на настоящия регламент биха могли да представляват и нарушения на друго законодателство на Съюза, тясно свързано със забраните и задълженията по настоящия регламент, като например митническото законодателство, ограничителните мерки или Регламент (ЕС) 2017/1938, налагането на санкции не следва да води до нарушаване на принципа *non bis in idem* в съответствие с Хартата на основните права и тълкуването на правото в съдебната практика на Съда. Настоящият регламент не засяга налагането на наказателноправни санкции съгласно националното право.*
- (38) *Въведените с настоящия регламент* ■ мерки напълно отразяват принципа на енергийната солидарност. На практика отделните държави членки са различно зависими от вноса на руски газ и много от тях вече са предприели мерки за постепенното прекратяване на използването му. ■ Настоящият регламент ще гарантира хармонизиран в целия ЕС подход към постепенното прекратяване на използването на руски газ, като се запази солидарността между държавите членки.

(39) Тъй като целите на настоящия регламент, свързани с мониторинга на евентуални газови зависимости, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от отделните държави членки, координирано и без риск от разпокъсване на пазара, а могат да бъдат постигнати по-добре и по-ефективно на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

- (40) С оглед на това колко е важно Съюзът постепенно да прекрати по-нататъшната си икономическа зависимост от вноса на газ от Руската федерация без забавяне, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след деня на публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз. *След Версайската декларация от март 2022 г. и приемането на предложението за този регламент на 17 юни 2025 г. участниците на пазара имаха на разположение значителен период от време, за да адаптират своя портфейл на предлагане. Въпреки това изглежда целесъобразно да се предвиди преходен период, който да позволи на доставчиците на газ, които все още не са адаптирали своите стратегии за доставка, да предприемат необходимите мерки за постигане на съответствие с настоящия регламент. Поради това забраната за внос на газ от Руската федерация следва да се прилага едва от [6 седмици след влизането в сила на настоящия регламент]. Различните процедури за издаване на разрешения, предвидени в настоящия регламент, следва да се прилагат още преди забраната за внос на газ от Руската федерация да започне да се прилага, за да се даде възможност на вносителите със съществуващи договори за доставка и на вносителите, които сключват нови договори, да осигурят необходимото предварително разрешение своевременно и без прекъсвания за планирания внос на газ,*

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

Настоящият регламент осигурява рамка за ефективно *премахване* на *оставащото* излагане на Съюза на значителни рискове за търговията и сигурността *на доставките*, произтичащи от търговията с газ с Руската федерация, *и за подготвяне на ефективното и навременно постепенно прекратяване на вноса на нефт от Руската федерация* чрез въвеждане на:

- а) поетапна забрана за внос на природен газ от Руската федерация;
- б) правила за ефективно прилагане и наблюдение на тази забрана, както и за *последователно прекратяване* на вноса на нефт от *Руската федерация*;
- в) разпоредби за по-добра оценка на сигурността на енергийните доставки в Съюза.

Член 2
Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „природен газ“ означава **газ**, посочен в кодове по Комбинираната номенклатура (КН) 2711 11 00 и 2711 21 00;
- 2) „ВПГ“ означава втечен природен газ, както е посочено в код по КН 2711 11 00;
- 3) „природен газ в газообразно състояние“ означава природен газ, както е посочено в код по КН 2711 21 00;
- 4) **„смеси“ означава смеси от количества ВПГ от различни държави на произход;**
- 5) „дългосрочен договор за доставка“ означава договор за доставка на природен газ, с изключение на дериват за природен газ, с продължителност над една година;
- 6) „краткосрочен договор за доставка“ означава договор за доставка на природен газ, с изключение на дериват за природен газ, с продължителност не повече от една година;

- 7) „държава без излаз на море“ означава държава, която е изцяло заобиколена от суша и няма пряк достъп до море;
- 8) „внос“ означава поставянето на стоки в режим на допускане за свободно обращение, както е посочено в член 201 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁸;
- 9) „вносител“ означава *физическото или юридическото лице, което е декларатор в съответната митническа декларация съгласно определението в член 5, точка 15 от Регламент (ЕС) № 952/2013 или по друг начин физическо или юридическо лице, включително свързани предприятия, което внася стоките на митническата територия на Съюза* ■ или ги пуска по друг начин на пазара на Съюза;
- 10) „свързано предприятие“ означава предприятие съгласно определението в член 2, точка 12 от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁹;

⁸ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (преработен текст) (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>).

⁹ Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj>).

- 11) „митнически орган“ означава митнически орган съгласно определението в член 5, точка 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013;
- 12) **„разрешаващ орган“ означава органът, който е компетентен да разглежда исканията за разрешение, подадени съгласно член 5, параграфи 1 и 2;**
- 13) „компетентен орган“ означава компетентен орган съгласно определението в член 2, точка 7 от Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета¹⁰;
- 14) „регулаторен орган“ означава регулаторен орган, определен **съгласно** член 76, параграф 1 от Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета¹¹;
- 15) „контрол“ означава контрол съгласно определението в член 2, точка 55 от Директива (ЕС) 2024/1788;

¹⁰ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>).

¹¹ **Директива (ЕС) 2024/1788 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно общите правила за вътрешните пазари за газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на Директива (ЕС) 2023/1791 и за отмяна на Директива 2009/73/ЕО (преработен текст) (ОВ L, 2024/1788, 15.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).**

- 16) „точка на междусистемно свързване“ означава точка на междусистемно свързване съгласно определението в член 2, точка 63 от Директива (ЕС) 2024/1788;
- 17) *„междусистемен газопровод“ означава междусистемен газопровод съгласно определението в член 2, точка 39, от Директива (ЕС) 2024/1788;*
- 18) „входна точка“ означава входна точка съгласно определението в член 2, точка 61 от Директива (ЕС) 2024/1788;
- 19) *„точка на доставка“ означава физическото или виртуалното местоположение, посочено в договор за доставка на газ, на което природният газ трябва да бъде доставен от продавача и получен от купувача;*

- 20) „договорени количества“ означава количествата природен газ, които купувачът е длъжен да закупи, а продавачът е длъжен да предостави, както е посочено в **първоначалния** договор за доставка, **но** с изключение на обемите, произтичащи от **договорни разпоредби, предвиждащи количествени промени на базовите количества, например закръглени количества, частични количества, възходящи количества** или други обемни изменения съгласно условията на договора, **с изключение на платените изравнителни количества, платени преди 17 юни 2025 г.;**
- 21) „закръглени количества“ означава количествата природен газ, добавени към **годишното договорено количество за дадена година, за да може последният товар да бъде закръглен до цял товар;**
- 22) „частични количества“ означава количествата природен газ, пренесени към **следващи договорни години, ако доставеното през дадена година количество е по-голямо или по-малко от коригираното годишно договорено количество след корекциите; тези количества могат да бъдат както положителни, така и отрицателни;**

- 23) **„възходящи количества“** означава количествата природен газ, които се добавят по избор към годишното договорено количество въз основа на договори за доставка по усмотрение на страна по договора;
- 24) **„платени изравнителни количества“** означава количествата природен газ, които **купувачът** има право или е задължен да приеме и плати през следващите периоди, в съответствие с минималните изисквания по клаузите „вземай или плащай“, и за да компенсира евентуален недостиг в количествата, които са били договорени, но не са били взети през предходни периоди, както е предвидено в дългосрочен договор за доставка;
- 25) **„график за доставка“** означава график или план, договорен между страните по договор за доставка на газ, в който се посочват количествата газ, които трябва да бъдат доставени от продавач ■ и получени от купувач ■ през определени интервали от време, включително времето, мястото и условията на доставка, посочени в договор за доставка или в други свързани с него оперативни процедури;

- 26) „заявка“ означава заявка съгласно определението в член 2, точка 8 от Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския парламент и на Съвета¹²;
- 27) „нефт“ означава суров нефт, **кондензати** от природен газ, суровини за нефтени рафинерии, добавки и кислородосъдържащи съединения и други въглеводороди и нефтени продукти, класирани в кодове по КН 2709 и 2710;
- 28) **„държава на производство“ означава държавата, в която се добива природният газ, независимо дали впоследствие този природен газ е бил втечнен или регазифициран в друга държава. Когато природният газ, добит в държави, различни от Руската федерация, се втечнява или регазифицира в Руската федерация, за държава на производство се счита Руската федерация.**

¹² Регламент (ЕС) 2024/1789 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. относно вътрешните пазари на газ от възобновяеми източници, природен газ и водород, за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011, (ЕС) 2017/1938, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2022/869 и на Решение (ЕС) 2017/684 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 715/2009 (ОВ L, 2024/1789, 15.7.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

ГЛАВА II

ПОСТЕПЕННА **ЗАБРАНА** ЗА ВНОС НА ПРИРОДЕН ГАЗ ОТ РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЯ

Член 3

Забрана за внос на природен газ от Руската федерация

1. Забранява се вносът по тръбопроводи на природен газ в газообразно състояние, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея, освен в случаите, когато се прилага някое от **освобождаванията, предвидени** в член 4.
2. Забранява се вносът на ВПГ, който е с произход **от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея, или който е получен от природен газ в газообразно състояние, добит в Руската федерация,** освен в случаите, когато се прилага някое от **освобождаванията, предвидени** в член 4. **Забраната се прилага и за включен в смеси ВПГ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея.**

Член 4

Преходен етап за съществуващите договори за доставка

1. ***Забраната съгласно член 3, параграф 1 се прилага от 17 юни 2026 г., а забраната съгласно член 3, параграф 2 се прилага от 25 април 2026 г., ако пред разрешаващите органи може да бъде доказано, че съответният внос на природен газ, посочен в член 3, се осъществява по силата на краткосрочен договор за доставка, който е сключен преди 17 юни 2025 г. и не е изменян след това, освен когато изменението попада в обхвата на параграф 4.***

2. ***Член 3, параграф 2 се прилага от 1 януари 2027 г., когато пред разрешаващите органи може да бъде доказано, че вносът на природен газ, посочен в член 3, се осъществява по силата на краткосрочен договор за доставка, който е сключен преди 17 юни 2025 г. и не е изменян след това, освен когато изменението попада в обхвата на параграф 4.***

3. *Забраната съгласно член 3, параграф 1 се прилага от 30 септември 2027 г., ако пред разрешаващите органи може да бъде доказано, че вносът на природен газ, посочен в член 3, се осъществява по силата на краткосрочен договор за доставка, който е сключен преди 17 юни 2025 г. и не е изменян след това, освен когато изменението попада в обхвата на параграф 4.*

Ако Комисията установи риск целта за 2027 г. за запълване за подземно съхранение на държава членка съгласно член 6а от Регламент (ЕС) 2017/1938 да не бъде постигната, като вземе предвид обстоятелствата, свързани с риска от неизпълнение на целта, тя потвърждава този риск чрез решение за изпълнение не по-късно от 15 септември 2027 г.

В случай че бъде взето решение за изпълнение съгласно втора алинея, забраната за съществуващи договори съгласно член 3, параграф 1 се прилага едва от 1 ноември 2027 г. във въпросната държава членка. Комисията информира незабавно Координационната група по природния газ, Европейския парламент и Съвета.

4. *Освобождаванията, предвидени в параграфи 1, 3 и 5, се прилагат и по отношение на съществуващи договори за доставка със следните изменения:*
- а) намаляване на договорените количества;*
 - б) намаляване на цените и таксите;*
 - в) изменение на клаузите за поверителност;*
 - г) изменение на оперативните процедури, например комуникационните процедури;*
 - д) промени в адресите на страните по договора;*
 - е) прехвърляне на договорни задължения между свързани предприятия;*
 - ж) промени, изисквани от съдебни или арбитражни процедури; или*
 - з) за държавите без излаз на море — промени между националните точки на доставка.*

5. **Забраната съгласно член 3 се прилага от 30 септември 2027 г., или ако Комисията е приела решение за изпълнение в съответствие с параграф 3, алинея втора — от 1 ноември 2027 г., ако пред разрешаващите органи може да се докаже, че:**
- а) **вносът на природен газ, посочен в член 3, се извършва по силата на краткосрочен договор за доставка до [] държава без излаз на море, който е необходим за изпълнението на дългосрочния договор за доставка съгласно буква б), и**
 - б) **съществува дългосрочен договор за доставка до държава без излаз на море за внос на природен газ в газообразно състояние по тръбопроводи:**
 - і) **който е сключен преди 17 юни 2025 г. и не е изменян след това, освен когато изменението попада в обхвата на параграф 4,**

*ii) и който засяга доставки на газ, който произхожда или се изнася
пряко или непряко от Руската федерация, и*

*iii) за който доставката до първоначалната точка на доставка на
граница на ЕС с трета държава вече не може да бъде изпълнена.*

**6. *Разрешаващите или митническите органи – когато не са едни и същи –
предоставят на Комисията съответната информация, която ѝ позволява да
следи дали специфичните условия, описани в параграфи 1, 3, 4 и 5, продължават
да се изпълняват. По този начин Комисията по-специално следи дали тази
разпоредба не се използва за заобикаляне на забраните.***

**7. Количествата на вноса, осъществен в съответствие с параграфи 1, 2 и 3, не
надвишават договорените количества.**

ГЛАВА III
**РАЗРЕШЕНИЕ, ПРЕДСТАВЯНЕ И ОБМЕН НА СЪОТВЕТНАТА
ИНФОРМАЦИЯ**

Член 5

Разрешение и представяне на съответната информация

- I**
1. *Когато се иска освобождаване за внос на природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея* съгласно член 4, *вносът подлежи на предварително разрешение. На разрешаващите органи се предоставя цялата информация, необходима,* за да се прецени дали са изпълнени условията, посочени **I** в член 4.

2. **Тази** информация **■** включва най-малко **■** следното:

- а) датата на сключване на договора за доставка на газ;
- б) продължителността на договора за доставка на газ;
- в) договорените **■** количества, включително всички права за гъвкавост във възходяща или низходяща посока;
- г) самоличността на страните по договора за доставка на газ, включително регистрационния и идентификационен номер на икономическия оператор (EORI) за страните, регистрирани в ЕС;

■

- д) *в случай на смеси от ВПГ – документация, доказваща съответните количества руски и неруски газ в сместа и установяваща процеса на смесване;*
- е) за внос на ВПГ – *мястото на втечняване и пристанището на първоначално натоварване;*

- ж) точките на доставка, включително евентуални възможности за гъвкавост по отношение на точката на доставка; **и**
- з) всяко **изменение** на договора за доставка на газ, като се посочват съдържанието и датата на **изменението**, с изключение на **измененията**, които се отнасят единствено до цената на газа.

Когато е поискано освобождаване съгласно член 4 и цената на газа е била изменена на 17 юни 2025 г. или по-късно, се предоставя информация за изменението на цената.

Изискваната информация се представя на разрешаващия орган не по-късно от един месец преди въвеждането на газа на митническата територия. Същият срок важи за смесите, съдържащи газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея.

- 3. ***Вносът на природен газ, когато страната на производство не е Руската федерация, подлежи на предварително разрешение, освен когато този внос попада в обхвата на параграф 5. На разрешаващите органи в държавата членка, в която газът ще бъде допуснат за свободно обращение, се предоставят доказателства, установяващи държавата на производство на този природен газ, не по-късно от 5 работни дни преди въвеждането му на митническата територия.***

4. *Не се изисква предварително разрешение, когато газ се внася от държава, която произвежда газ и е изнесла над 5 млрд. куб. м. природен газ за Съюза през 2024 г. и е забранила вноса на руски газ или прилага други ограничителни мерки по отношение на руския газ, или няма налична газова инфраструктура, която да позволява внос на ВПГ или газ по газопроводи. Не по-късно от 5 работни дни след влизането в сила на настоящия регламент Комисията изготвя чрез решение за изпълнение списък на тези държави. Комисията следи дали критериите за освобождаване от предварително разрешение продължават да са изпълнени и актуализира списъка по съответния начин и без ненужно забавяне въз основа на информацията, предоставена от разрешаващите или митническите органи – когато не са едни и същи – и от органите на Съюза съгласно член 7, параграф 2.*

С решение за изпълнение Комисията може да отмени освобождаването от предварително разрешение, ако разрешаващите или митническите органи – когато не са едни и същи – установят един или повече случаи на заобикаляне на определените в член 3 забрани от страна на износители от освободена държава или ако Комисията има основания да предполага, че органите на държавите износителки не се намесват по подходящ начин срещу практиките на заобикаляне.

Докладът съгласно член 13 съдържа оценка на ефективността на процеса на предварително разрешение съгласно член 5, параграф 2.

5. **Разрешаващите органи**, митническите органи – *когато не са едни и същи* – или други органи, ангажирани с мониторинга *съгласно* членове 6 и 7, **■** могат да поискат по-подробна информация, *ако въпросната* информация се *счете* за необходима, за да се прецени дали са изпълнени условията, посочени в *членове* 3 и 4. **Те могат да разчитат и на информация от други източници.** **Разрешаващите органи** могат по-специално да изискат **да се предостави** в цялост текстът на някои разпоредби на договора за доставка на газ или **пълният** текст на договора за доставка на газ, с изключение на информацията за цените, *по-специално* когато някои договорни разпоредби са взаимосвързани или когато цялостното познаване на формулировката на договорните разпоредби е от решаващо значение за *въпросната* оценка. **Когато предоставената информация** не е убедителна, **митническите органи** отказват пускането на стоките в свободно обращение. **Комисията, в тясно сътрудничество с разрешаващите или митническите органи – когато не са едни и същи – публикува насоки относно допълнителните подробности във връзка с процеса на предварително разрешаване и подходящите видове документи и доказателства, които да бъдат представяни.**

6. *Разрешаващите органи, или когато е приложимо, митническите органи проверяват, когато е целесъобразно, доказателствата, представени за установяване на държавата на производство, чрез предоставяне на допълнителна информация, която може да включва, но не се ограничава до документация за доставките нагоре по веригата, като например публично достъпно спътниково проследяване на товари с ВПГ или проследяваща информация от Европейската агенция по морска безопасност.*
7. За природния газ, **■** който се внася в Съюза през граници или междусистемни газопроводи или точки на междусистемно свързване между Съюза и Руската федерация или Беларус, или чрез тръбопроводи, които свързват Руската федерация със Съюза и преминават през трети държави, без да имат входни точки между Руската федерация и Съюза, се смята, че се изнася пряко или непряко от Руската федерация **■** .

8. *За природния газ, който се внася в Съюза през Странджа 1, се смята, че се изнася пряко или непряко от Руската федерация, освен ако на разрешаващите органи не бъдат представени недвусмислени доказателства не по-късно от 7 работни дни преди въвеждането на митническата територия, че държавата на производство на природния газ не е Руската федерация.*
9. *В случай че промени, свързани с газовата инфраструктура или търговските модели, доведат до ситуация, при която други точки на междусистемно свързване свързват Съюза със системи, транспортиращи значителни количества руски газ, Комисията определя тези точки на междусистемно свързване със свое решение за изпълнение. В такъв случай срокът за представяне на недвусмислени доказателства за държавата на производство е 7 работни дни.*
10. *Когато природният газ се транспортира през ЕС от трета държава до трета държава в режим транзит съгласно Митническия кодекс на Съюза, включително с цел съхранение съгласно митническите правила за складиране, разрешаващите и митническите органи – когато не са едни и същи – се уведомяват не по-късно от 5 работни дни преди планирания транзит за:*
- a) *държавата на производство на природния газ, който ще премине транзитно, освен в случаите, когато такава информация не е налична;*

- б) планираните или действителните графици на заявката, в които се посочват количеството, времето и входните и изходните точки на преминаващия транзитно газ, с ежедневна детайлност, когато е приложимо;*
- в) количествата и точките на доставка в договорите за доставка на газ; и*
- г) договорът между продавача или купувача или което и да е посредническо образувание и съответните оператори на преносни системи в Съюза, когато е приложимо.*

Разрешаващите органи проверяват съгласуваността на данните и без забавяне обменят получената информация с митническите органи, когато тези два вида органи не съвпадат.

11. Когато оператори съхраняват на територията на Съюза руски газ под режим транзит, временно складиране или митническо складиране съгласно Митническия кодекс на Съюза, държавите членки разполагат с подходящи механизми за наблюдение и правоприлагане, за да гарантират, че използването на национално складиране от трети държави не представлява риск за националната или регионалната сигурност на доставките и за изпълнението на задълженията за съхранение, предвидени в членове 6а—6г от Регламент (ЕС) 2017/1938, и предоставят съответната информация на Комисията. Комисията включва информация за възможни проблеми със сигурността на доставките, свързани с руския газ в хранилищата на Съюза, в годишния си доклад по член 11, параграф 3.

Член 6

Ефективен мониторинг и докладване

Митническите органи, и когато е приложимо, компетентните и регулаторните органи, *Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Европейската прокуратура* и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) гарантират ефективния мониторинг на спазването на разпоредбите на глава II, **и когато** е необходимо, **използват** пълноценно своите правомощия за правоприлагане и си сътрудничат тясно с **други** съответни национални органи, органи от други държави членки, **органи на Съюза** и Комисията. **Разрешаващите органи, и когато е приложимо, митническите органи проверяват, когато е целесъобразно, доказателствата, представени за установяване на държавата на производство, като изискват допълнителна информация, която може да включва, но не се ограничава до документация за доставките нагоре по веригата, като например публично достъпно спътниково проследяване на товари с ВПГ или проследяваща информация от Европейската агенция по морска безопасност.**

При упражняването на своите правомощия разрешаващите и митническите органи обръщат специално внимание на осигуряването на изпълнението в точките на междусистемно свързване, съоръженията за ВПГ или транзитните тръбопроводи, където рискът от заобикаляне е висок, например в случай на внос от трети държави, които също търгуват с руски газ или изнасят газ от производствени съоръжения, които са частично притежавани от дружества от Руската федерация. Като използват механизма за сътрудничество между органите съгласно член 7 от настоящия регламент, органите адаптират своите приоритети в осигуряването на изпълнението, когато е необходимо, за да се справят с потенциални практики на заобикаляне, установени по време на прилагането на настоящия регламент. Комисията, в сътрудничество с държавите членки, наблюдава общите количества природен газ, внесени през трети държави, за да оцени потенциалните рискове от заобикаляне на членове 3 и 4.

Член 7

Сътрудничество и обмен на информация

- 1. Разрешаващият орган е митническият орган, освен ако държавата членка не посочи друг орган за тази цел. Държавите членки информират Комисията, в случай че определят за разрешаващ друг орган, различен от митническият орган.*

2. *Разрешаващите органи си сътрудничат и обменят получената информация за вноса на природен газ* ■ *с регулаторните органи, компетентните органи, и когато е приложимо, с митническите органи, както и с OLAF, Европейската прокуратура, ACER и Комисията, в съответствие с техните задачи, отговорности и правомощия и в рамките на възможното, за да се гарантира ефективна оценка на това дали са изпълнени условията, посочени в членове 3 и 4 от настоящия регламент. Те обменят по-специално информация за потенциални практики на заобикаляне, установени по време на прилагането на настоящия регламент.*
3. *Разрешаващите органи или, когато е приложимо, митническите органи, ежемесечно подават на регулаторните органи, компетентните органи, ACER и Комисията актуална информация относно ключовите елементи, свързани с развитието на вноса на природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея, например количествата, внесени по дългосрочни или краткосрочни договори за доставка, входни точки или договорни партньори. Тези актуализации обхващат и ключови събития във връзка с руския газ, който се въвежда в Съюза в режим транзит, както е посочено в член 5, параграф 10.*

4. *Разрешаващите органи и когато е приложимо — митническите органи от различните държави членки обменят, доколкото е необходимо, получената информация относно вноса на природен газ и си сътрудничат помежду си, за да се гарантира ефективно осигуряване на изпълнението и да се избегне заобикаляне на мерките. Те използват съществуващите инструменти и бази данни, позволяващи ефективен обмен на съответната информация между националните органи в своята държава членка и органите в други държави членки, или въвеждат такива инструменти, когато е необходимо. Докладът по член 13 съдържа оценка на ефективността на обмена на информация и сътрудничеството между съответните органи съгласно член 6, параграфи 2 и 4 и когато е целесъобразно, съдържа препоръки за тяхното подобряване.*
5. До *1 юли* 2026 г. и *1 юли* 2027 г. въз основа на данните, получени съгласно настоящия регламент, и *на* собствена информация, ACER публикува доклад, в който се прави преглед на договорите за доставка на *природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася* пряко или непряко *от нея*, и се прави оценка на въздействието на диверсификацията върху енергийните пазари. *Когато е приложимо, докладът обхваща и данни за руския газ, който се въвежда в Съюза в режим транзит, както е посочено в член 5, параграф 10.*

6. *Когато е целесъобразно, Комисията и ACER споделят съответната информация [] , с която разполагат, **относно договорите за внос на природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея, с разрешаващите органи и когато е приложимо** — с митническите органи [] , за да се улесни прилагането на настоящия регламент.*
7. *Когато това е от значение за изпълнението на задължението по първа алинея от настоящия параграф, Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета¹³ се прилага *mutatis mutandis*.*

Член 8

Санкции

1. *Държавите членки предвиждат ефективни, пропорционални и възпиращи санкции за неспазване на членове 3, 4 или 5 от настоящия регламент.*

¹³ *Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета от 13 март 1997 г. относно взаимопомощта между административните органи на държавите членки и сътрудничеството между последните и Комисията по гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на митническите и земеделските въпроси (ОВ L 082, 22.3.1997 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/515/oj>).*

2. *Максималната санкция за юридически лица е най-малко:*

- *3,5 % от общия годишен световен оборот на предприятието за предходната финансова година, или*
- *40 милиона евро, или*
- *300 % от прогнозния оборот по сделките, който се изчислява въз основа на количеството на съответния природен газ и договорните цени за ден напред на пазара TTF.*

По отношение на физическите лица максималната санкция не може да бъде по-малка от 2,5 милиона евро.

3. *Когато в правната система на държавата членка не са предвидени правомощия за компетентните органи за самостоятелно налагане на административни глоби, настоящият член може да се прилага по такъв начин, че процедурата по налагане на глоби да се инициира от компетентния орган, а глобите да се налагат от компетентните национални съдилища, като в същото време се гарантира, че тези средства за правна защита са ефективни и имат ефект, равностоен на административните глоби, налагани от надзорни органи. Във всички случаи наложените глоби трябва да са ефективни, пропорционални и възпиращи.*

4. *В срок от 2 години от влизането в сила на настоящия регламент държавите членки уведомяват Комисията за действащите национални разпоредби, както е предвидено в настоящия член, и също така незабавно уведомяват Комисията за всяко последващо изменение, което засяга тези разпоредби.*

ГЛАВА IV

НАЦИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ ЗА ДИВЕРСИФИКАЦИЯ

Член 9

Национални планове за диверсификация на доставките на природен газ

1. **Всяка държава членка** изготвя **■** план за диверсификация, в който се описват мерките, етапните цели и потенциалните пречки за диверсифицирането на техните доставки на газ, с цел прекратяване на целия внос на природен газ с произход от Руската федерация или изнасян пряко или непряко от нея, в рамките на срока за пълна забрана на **■** вноса *от Руската федерация съгласно членове 3 и 4*.
2. Националният план за диверсификация на доставките на природен газ включва всички изброени по-долу елементи:
 - а) наличната информация за количеството на внасяния природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея по силата на съществуващи договори за доставка;

- б) ясно описание на въведените мерки *за подкрепа* и планираните на национално равнище *мерки за подкрепа* за замяна на природния газ с произход от Руската федерация или изнасян пряко или непряко от нея, включително количествата, чието постепенно премахване се очаква, етапните цели и графика за изпълнение и, *доколкото* са налични, предвидените варианти за алтернативни доставки и маршрути за доставка. Тези мерки може да включват **■** използването на платформата AggregateEU в съответствие с член **42 от Регламент (ЕС) 2024/1789**, мерки за подкрепа на усилията на енергийните дружества за диверсификация, сътрудничество в регионални групи като Групата на високо равнище CESEC, определянето на алтернативи на вноса на природен газ чрез електрификация, *енергийна достатъчност*, мерки за енергийна ефективност, насърчаване на производството на биогаз, биометан и чист водород, внедряване на енергия от възобновяеми източници, доброволни мерки за намаляване на търсенето *или възможностите на други държави членки да улеснят диверсификацията на доставките*;
- в) установяването на всички потенциални технически, договорни или регулаторни пречки пред *замяната* на природния газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея, и възможностите за преодоляване на тези пречки.

3. До 1 март 2026 г. държавите членки **представят на** Комисията своите национални планове за диверсификация, като използват образца, установен в приложение I.
4. Комисията, **когато е целесъобразно**, улеснява изготвянето и изпълнението на националните планове за диверсификация на доставките на природен газ, **включително чрез предоставяне на информация за най-добрите практики и на техническа помощ. По време на преходния етап за съществуващите договори за доставка съгласно член 4 Комисията координира с държавите членки усилията им за диверсификация, за да се определят алтернативни източници на доставки. Освен това новите доставки биха могли да компенсират загубата на приходи чрез използване на съществуващата инфраструктура, употребявана преди това за транзит на руски газ.** Държавите членки докладват редовно на Координационната група по природния газ, създадена с член 4 от Регламент (ЕС) 2017/1938, за напредъка, постигнат при изготвянето, приемането и изпълнението на тези планове. Въз основа на националните планове за диверсификация Комисията оценява осъществяването на постепенното прекратяване на използването на **природен газ, който е с произход от Руската федерация** или се изнася пряко или непряко от нея, и докладва оценката на Координационната група по природния газ съгласно член 11 от настоящия регламент.

Член 10

Национални планове за диверсификация на доставките на нефт (суров нефт и нефтопродукти)

1. Когато **държава членка получава** внос на нефт с произход от Руската федерация или изнасян пряко или непряко от нея, **тя изготвя** план за диверсификация, в който се описват мерките, етапните цели и потенциалните пречки за диверсифициране на доставките на нефт, с цел прекратяване **до края на 2027 г.** на вноса на нефт, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея.
2. **Всеки национален** план за диверсификация на доставките на нефт включва всички изброени по-долу елементи:
 - а) наличната информация за обема на прекия или непрекия внос на нефт от **Руската федерация** по съществуващите договори за доставка;
 - б) мерките, планирани на национално равнище за замяна на нефта, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея, включително количествата, които се очаква постепенно да бъдат премахнати, етапните цели и графика на изпълнение, както и вариантите за алтернативни доставки, маршрути за доставка **и енергийни източници, а също така и възможностите на други държави членки да улеснят диверсификацията на доставките;**

- в) *мерките, въведени и планирани на национално равнище с цел да се гарантира прозрачност и проследимост на нефта, който е с произход от Руската федерация или който се изнася пряко или непряко от нея, доколкото е възможно, включително мерки за проверка на евентуален повторно етикетирани внос;*
 - г) *евентуалните забрани на национално равнище за вноса на нефт, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея;*
 - д) потенциалните технически, договорни или регулаторни пречки пред замяната на нефта, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея, и възможностите за преодоляване на тези пречки.
3. До 1 март 2026 г. държавите членки уведомяват Комисията за своите национални планове за диверсификация **■**, като използват образца, установен в приложение II. **Комисията публикува неповерителен вариант на плановете, получени от държавите членки, не по-късно от един месец след представянето на плановете.**

4. Комисията, *когато е целесъобразно*, улеснява изготвянето и изпълнението на националните планове за диверсификация на доставките на нефт, *включително чрез предоставяне на информация за най-добрите практики и на техническа помощ. Комисията подпомага сътрудничеството между държавите членки при изпълнението на националните планове за диверсификация. Комисията извършва оценка на въздействието на евентуалното ускорено прекратяване на вноса на нефт върху държавите членки, които са най-силно засегнати от пълното прекратяване на руските доставки на нефт. Тя работи активно с пряко засегнатите и други съответни държави членки за намиране на решения за свеждане до минимум на възможните рискове, установени в оценката.* Държавите членки докладват редовно на Координационната група за нефта, създадена с член 17 от Директива 2009/119/ЕО на Съвета¹⁴, за напредъка, постигнат *по* изготвянето, приемането и изпълнението на тези национални планове за диверсификация.

¹⁴ Директива 2009/119/ЕО на Съвета от 14 септември 2009 г. за налагане на задължение на държавите членки да поддържат минимални запаси от суров нефт и/или нефтопродукти (ОВ L 265, 9.10.2009 г., стр. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj>).

5. Когато в националния план за диверсификация на доставките на нефт се установи, че е налице риск за постигането *до края на 2027 г.* на **█** постепенното прекратяване на използването на *нефт, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея*, Комисията, след оценка на националния план за диверсификация и в срок от 3 месеца от представянето на националния план за диверсификация, издава препоръка **█** до съответната държава членка относно начините за своевременно постигане на поетапното прекратяване. **Комисията публикува препоръките не по-късно от три месеца след представянето на плана за диверсификация.** Въз основа на тази препоръка държавата членка актуализира своя план за диверсификация в срок от три месеца, като взема предвид препоръката на Комисията.

ГЛАВА V

МОНИТОРИНГ НА СИГУРНОСТТА НА ДОСТАВКИТЕ НА ГАЗ

Член 11

Изменения на Регламент (ЕС) 2017/1938

Регламент (ЕС) 2017/1938 се изменя, както следва:

- 1) В член 2 се добавят следните точки **33** и **34**:
 - „33) „клауза „вземай или плащай“ означава договорна разпоредба, която задължава купувача или да приеме доставката, или вместо това да плати за определено минимално количество газ в рамките на определен период, независимо дали газът е действително получен;
 - 34) „клауза „доставяй или плащай“ означава договорна разпоредба, която задължава продавача да заплати договорна глоба в случай на недоставяне на газ.“;

2) член 14, параграф 6 се изменя, както следва:

а) в първа алинея се добавя следната буква в):

„в) Комисията и **■** *съответните компетентни органи* за следната информация, свързана с договори за доставка на природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея:

- i) информацията, посочена в член 7, параграф 1 от Регламент (ЕС) .../... *+;
- ii) информация за количествата, които трябва да бъдат доставени и приети, включително евентуални възможности за гъвкавост в рамките на клаузите „вземай или плащай“ или „доставяй или плащай“;
- iii) графици за доставка (ВПГ) или заявките (газ по тръбопроводи);
- iv) евентуалните договорни възможности за гъвкавост по отношение на годишните договорени количества, включително изравнителни количества;

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на настоящия регламент и попълнете съответната бележка под линия.

- v) условията за спиране или прекратяване на доставките на газ, включително разпоредбите за форсмажорни обстоятелства;
- vi) информация за това кое право урежда договора и кой арбитражен механизъм е избран;
- vii) основните елементи на други търговски споразумения, които са от значение за изпълнението на договора за доставка на газ, с изключение на информацията за цените.“;

* Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета от ... за постепенно прекратяване на вноса на руски природен газ и подготвяне на постепенното прекратяване на вноса на нефт, за подобряване на мониторинга на потенциалните енергийни зависимости и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1938 (ОВ ..., ELI: ...).“

б) добавя **■** се следната *алинея*:

„Информацията, посочена в буква в), се предоставя **не по-късно от 4 седмици след влизането в сила на Регламент (ЕС) .../...⁺** и за всеки договор в дезагрегиран формат, включително **■ пълният** текст на имащите отношение части, с изключение на информацията за цените, по-специално когато пълното познаване на формулировката на договорните разпоредби е от решаващо значение за оценката на сигурността на доставките **■** на *газ* или когато някои договорни разпоредби са взаимосвързани.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на настоящия регламент.

Доставчиците на услуги на терминали за ВПП предоставят на Комисията информация относно услугите, резервирани от клиенти от Руската федерация и клиенти, контролирани от предприятия от Руската федерация, включително договорените услуги, засегнатите количества и срока на договорите.“;

3) в член 17 втората алинея се заменя със следното:

„Комисията **извършва непрекъснат мониторинг** доколко енергийната система на Съюза е зависима от доставките **■** , **включително и през трети държави, на природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея**, по-специално въз основа на информацията, съобщена на **Комисията и на** компетентните органи в съответствие с член 14, параграф 6, буква в).

Комисията оценява осъществяването на постепенното прекратяване на използването на **природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея**, в съответствие с Регламент (ЕС) .../...* на национално и регионално равнище и на равнището на Съюза въз основа на националните планове за диверсификация, **посочени в** член 9 от посочения регламент. Тази оценка се докладва на Координационната група по природния газ.

Въз основа ■ на оценката, посочена в трета алинея, Комисията публикува годишен доклад, в който се прави цялостен преглед на напредъка, постигнат от държавите членки при изпълнението на техните национални планове за диверсификация.

Когато е целесъобразно, ■ Комисията *може да изготви, в срок от три месеца след уведомяването за план за диверсификация*, препоръка, в която се посочват възможни действия и мерки за гарантиране на сигурна ■ диверсификация на доставките *на природен газ* и своевременно прекратяване на използването на *природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея*.

Въз основа на тази препоръка съответните държави членки актуализират своя национален план за диверсификация в срок от три месеца, като вземат предвид препоръката на Комисията.

* Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета от ... за постепенно прекратяване на вноса на руски природен газ и подготвяне на постепенното прекратяване на вноса на нефт, за подобряване на мониторинга на потенциалните енергийни зависимости и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1938 (ОВ ..., ELI: ...).“

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 12

Професионална тайна

1. Всяка поверителна информация, получена, обменена или предадена в съответствие с настоящия регламент, подлежи на посочените в настоящия член изисквания за опазване на професионалната тайна.
2. Задължението за професионална тайна се прилага по отношение на всички лица, които работят или са работили за органи, натоварени с изпълнението на настоящия регламент, **и по отношение на** всяко физическо или юридическо лице, на което съответните органи са делегирали правомощията си, включително одитори и експерти, наети от **тези** органи.

3. Информация, представляваща професионална тайна, не може да бъде оповестявана на никое друго лице или орган, освен по силата на разпоредби, предвидени в правото на Съюза или в националното право.
4. Цялата информация, обменяна между съответните органи *или държави членки* съгласно настоящия регламент, която се отнася до стопански или оперативни условия или други икономически или лични въпроси, се счита за поверителна информация и за нея се прилагат изискванията за професионална тайна, освен когато *съответният* орган не посочи в момента на предаването ѝ, че тази информация може да бъде разкрита, че *е необходима по силата на правото на Съюза или на националното право*, или когато разкриването на информацията се налага за правнопроцесуални цели.

Член 13

Мониторинг ■

Комисията непрекъснато извършва мониторинг на развитието на енергийния пазар на Съюза, по-специално по отношение на потенциалните зависимости от доставките на газ или други рискове за сигурността на енергийните доставки ■ във връзка с вноса на енергийни ресурси от Руската федерация. **В срок до [2 години след датата на влизането в сила на настоящия регламент]** Комисията **представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно прилагането** на настоящия регламент.

В случай на внезапна и значителна промяна, която сериозно застрашава сигурността на доставките на енергийни ресурси в една или повече държави членки, и след обявяването на извънредна ситуация в съответствие с член 11 или член 12 от Регламент (ЕС) 2017/1938, Комисията може да спре прилагането на глава II от настоящия регламент, изцяло или частично, в една или повече държави членки. В такъв случай Комисията може също така да спре прилагането на изискването за предварително разрешение съгласно член 5, параграф 2. Решението на Комисията съдържа определени условия, по-специално за да се гарантира, че всяко спиране е строго ограничено до справяне със заплахата. Спирането е ограничено до срок, който е строго необходим, за да се преодолее периода, в който доставките от други държави, различни от Руската федерация, са достатъчни за задоволяване на търсенето в Съюза. То не може да се дава за повече от 4 седмици и се подновява само ако условията за извънредната ситуация съгласно член 11 от Регламент (ЕС) 2017/1938 продължават да са приложими. При спиране съгласно настоящия параграф се разрешават единствено краткосрочни договори за доставка. Комисията информира държавите членки и Координационната група по природния газ за всяко спиране и представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, обосноваващ спирането и всяко удължаване. Комисията представя доклада на Парламента, ако бъде поканена да направи това.

Член 14

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Член 3 се прилага от [6 седмици след влизането в сила на настоящия регламент], освен когато в член 4 не е посочено друго.

Член 5 се прилага от [6 седмици минус един месец след влизането в сила на настоящия регламент].

Настоящият регламент не засяга прилагането на забраната, свързана с ВПГ, установена в Регламент (ЕС) № 833/2014 на Съвета¹⁵, която се прилага и спазва независимо от разпоредбите на настоящия регламент.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в [...] на [...] година.

За Европейския парламент

За Съвета

Председател

Председател

¹⁵ *Регламент (ЕС) № 833/2014 на Съвета от 31 юли 2014 г. относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна (ОВ L 229, 31.7.2014 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj>).*

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Образец за националните планове за диверсификация на доставките на природен газ

Настоящият образец е предназначен за националните органи, които изготвят национален план за диверсификация, както е предвидено в член 9. Той съдържа следното:

Обща информация

Наименование на органа, който отговаря за изготвянето на плана	
Описание на газовата система. То следва да включва описание на: i) търсенето на газ; ii) асортимента от доставки, като се има предвид зависимостта от руските доставки.	

Основна информация относно вноса на газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея за държавата членка

<p>Посочване на индивидуалните договори, съобщени от вносителите на компетентните органи и на Комисията.</p>	
<p><i>Когато е приложимо,</i> услуги на терминали за ВПГ, резервирани от дружества <i>или свързани предприятия</i> от Руската федерация</p>	
<p>Общо договорени количества █ газ, <i>който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея</i> за доставка в държавата членка.</p> <p>Посочване на договорните възможности за гъвкавост и точка на доставка (точка на междусистемно свързване, точка на внос, терминал за ВПГ и др.).</p>	

Описание на мерките за замяна на природния газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея.

3.1. Описанието включва следните елементи:

<p>Варианти за диверсификация:</p> <p>i) алтернативни доставки;</p> <p>ii) алтернативни маршрути за доставка;</p> <p>iii) обединяване на търсенето.</p>	
<p>Описание на мярката и нейните цели, включително количествата, чието използване се очаква да бъде постепенно прекратено, и междинните етапи в случай на многоетапна мярка.</p>	
<p>График за изпълнение</p>	
<p>Въздействие на мерките върху енергийната система, включително върху моделите на потоците, инфраструктурния капацитет, тарифите и др.</p>	
<p>Въздействие върху съседните държави членки.</p>	

Технически, *договорни* или регулаторни пречки при замяната на газа, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея.

Технически, <i>договорни</i> или регулаторни пречки	
Варианти за преодоляване на пречките и график	
Категория	Замяна на количествата, чието използване ще бъде постепенно прекратено ¹⁶
Изисквана информация	<p>Описание на мерките, въведени и планирани на национално равнище за замяна на оставащите количества природен газ, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея</p> <p>i) количества в рамките на всяка мярка, чието използване се очаква да бъде постепенно прекратено, ii) график за изпълнение (начало—край), iii) варианти за алтернативни доставки и маршрути за доставка</p>
Газ по тръбопроводи	
ВПГ	

¹⁶ Тези мерки могат да включват използването на платформата AggregateEU в съответствие с член 42 от Регламент (ЕС) 2024/1789, мерки за подкрепа на усилията на енергийните дружества за диверсификация, сътрудничество в рамките на регионални групи като Групата на високо равнище за свързаност на газопреносната система в Централна и Югоизточна Европа (CESEC), определяне на алтернативи на вноса на природен газ чрез електрификация, мерки за енергийна ефективност, насърчаване на производството на биогаз, биометан и чист водород, внедряване на възобновяеми енергийни източници или мерки за доброволно намаляване на търсенето.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Образец за националните планове за диверсификация на доставките на нефт

Настоящият образец е предназначен за националните органи, които изготвят подробен национален план за диверсификация, както е предвидено в член 10. Той включва:

Обща информация

Наименование на органа, който отговаря за изготвянето на плана	
Описание на нефтената система. То следва да включва описание на: i) търсенето на нефт; ii) асортимента от доставки, като се има предвид зависимостта от руските доставки.	

Основна информация относно вноса на нефт (*суров нефт и нефтопродукти*), който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея за държавата членка

<p>Общо договорени количества руски нефт за доставка в държавата членка.</p> <p>Посочване на датата на изтичане на договорните задължения.</p>	
<p>Информация за самоличността на различните заинтересовани страни (продавач, вносител и купувач).</p>	

Описание на мерките за замяна на нефта, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея.

Описанието включва следните елементи:

<p>Варианти за диверсификация:</p> <p>i) алтернативни доставки;</p> <p>ii) алтернативни маршрути за доставка.</p>	
<p>Описание на мярката и нейните цели, включително количествата, чието използване се очаква да бъде постепенно прекратено, и междинните етапи в случай на многоетапна мярка.</p> <p><i>Мерките, въведени и планирани на национално равнище с цел да се гарантира прозрачност и проследимост на нефта, който е с произход от Руската федерация или който се изнася пряко или непряко от нея, доколкото е възможно, включително мерки за проверка на евентуален повторно етикетирани внос.</i></p>	
<p>График за изпълнение</p>	

Въздействие на мерките върху енергийната система, включително върху моделите на потоците, инфраструктурния капацитет, тарифите и др.	
Въздействие върху съседните държави членки.	

Технически, *договорни* или регулаторни пречки при замяната на нефта, който е с произход от Руската федерация или се изнася пряко или непряко от нея.

Технически ■ , <i>договорни</i> или регулаторни пречки	
Варианти за преодоляване ■ на пречките и график	

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ЗАКОНОДАТЕЛНАТА РЕЗОЛЮЦИЯ

Изявление на Европейската комисия относно бъдещите действия по отношение на руския нефт

С цел да се избегнат съществените рискове за сигурността и енергийната зависимост, произтичащи от продължаването на търговията с енергия с Руската федерация, Европейската комисия се придържа към ангажимента си да осигури постепенното премахване на оставащите вносни количества нефт от Руската федерация до края на 2027 г. в съответствие с Версайската декларация.

Комисията възнамерява да внесе законодателно предложение в началото на 2026 г. за налагане на забрана на вноса на нефт от Руската федерация възможно най-скоро, но не по-късно от края на 2027 г.

Комисията ще извърши внимателна оценка на потенциалното въздействие на ускореното прекратяване на вноса на нефт върху сигурността на доставките, икономиката и конкурентоспособността на най-силно засегнатите държави членки.

Комисията ще работи активно и в дух на солидарност с пряко засегнатите и други съответни държави членки, за да определи кои са подходящите мерки за свеждане до минимум на евентуалните рискове, установени при оценката, като улесни достъпа до алтернативни доставки.